

Beantwoording vragen Forum Samenleving 12-03-2024

Participatie verordening gemeente Rijswijk 2024

VVD

Artikel 8 lid 3 wijze waarop inspraak plaatsvindt. Waarom is voor deze manier gekozen?

Het klopt dat in het wetsvoorstel de mogelijkheid wordt geboden om voor inspraak af te wijken van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht als daartoe in de verordening anders is bepaald. De wetgever licht in de Memorie van toelichting op het wetsvoorstel daarover het volgende toe:

Als de raad kiest voor een inspraakprocedure, dan blijft het vanwege harmonisering wenselijk dat de Gemeentewet dan als hoofdregel afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaart. Daarom is in de Verordening participatie en uitdaagrecht gemeente Rijswijk 2024 afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht als uitgangspunt genomen.

Aanvullend hierop benadrukt de wetgever in de Memorie van toelichting dat de raad de vrijheid heeft om afwijkende procedurele voorschriften te regelen als hij die doelmatiger acht of passender in de lokale omstandigheden. Om die ruimte alsnog te bieden is daartoe het 4e lid van artikel 8 opgenomen in de Verordening participatie en uitdaagrecht gemeente Rijswijk 2024. De raad heeft dan de mogelijkheid om voor inspraakprocedures indien wenselijk alsnog af te wijken van de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

WIJ

Het referendum is nu niet bindend. Is het juridisch mogelijk om het referendum bindend te maken? Wat is de afweging geweest om het op die manier te doen?

De Eerste Kamer heeft in oktober 2023 een initiatiefvoorstel van de Tweede Kamer besproken om bepalingen in de Grondwet op te nemen om een bindend correctief referendum mogelijk te maken. De invoering van een bindend correctief referendum in Nederland is al jarenlang onderwerp van discussie, zowel binnen als buiten het parlement. In de Eerste Kamer lijkt zich een meerderheid af te tekenen voor dit voorstel.

Omdat het om een grondwetswijziging gaat, moet het wetsvoorstel nog een keer door de Tweede en Eerste Kamer. Dan moet er in beide Kamers een tweederde meerderheid zijn. Zodra dit voorstel voor een 'gewone' wet door de regering wordt bekrachtigd en er de nodige uitvoeringsvoorzieningen zijn getroffen wordt het dus voor Nederlandse kiesgerechtigden mogelijk een referendum aan te vragen over een wijde variëteit aan onderwerpen. Dit wordt dan ook mogelijk op lokaal niveau.

BVR

Hoe lang van tevoren moet je een referendum aanvragen? Wat zijn de kosten van een referendum? Waarom wijzigen we de referendum verordening niet?

Kiezers kunnen ten aanzien van een beleidsvoornemen of een door de raad te nemen besluit aan burgemeester en wethouders verzoeken dit beleidsvoornemen/concepttraadsbesluit onderwerp van een referendum te laten zijn. Het verzoek moet ten minste twee werkdagen vóór de

raadsvergadering, waarin het beleidsvoornemen of raadsvoorstel/conceptraadsbesluit is geagendeerd, schriftelijk bij burgemeester en wethouders zijn ingediend. Burgemeester en wethouders onderzoeken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek of dit verzoek door een voldoende aantal kiezers is gedaan en of er geen sprake is van een uitgezonderd onderwerp. Indien voldoende kiezers om het houden van een referendum hebben verzocht en er geen sprake is van een uitgezonderd onderwerp, stellen burgemeester en wethouders de kiezers in de gelegenheid een definitief verzoek bij de raad in te dienen, welk verzoek moet worden ondersteund door een aantal kiezers dat ten minste gelijk is aan 4,5 maal de kiesdeler van de laatstgehouden verkiezing van de leden van de raad. Dat dient te gebeuren binnen vier weken nadat de uitslag van het in het vierde lid genoemde onderzoek bekend is gemaakt aan de verzoekers.

De kosten zijn vergelijkbaar met de kosten voor verkiezingen, gemiddeld tussen €220.000,- en €250.000,-. Dat zijn kosten voor de voorbereiding en organisatie van het referendum, de bezetting van de stembureaus en de locatieafhankelijke kosten. Daarbovenop komen nog kosten voor de communicatie. Omdat een referendum kan leiden tot vertraging in de besluitvorming kunnen hier ook nog indirecte kosten uit voortkomen. Als een referendum wordt gekoppeld aan verkiezingen die op dat moment aanstaande zijn dan drukt dat de kosten uiteraard enorm.

We verwijzen in de participatieverordening inderdaad naar de bestaande referendumverordening. Het proces dat heeft geleid tot deze participatieverordening heeft geen aanleiding gegeven om de referendumverordening nu tegen het licht te houden.

GroenLinks

- 1. Blz 1. “Rijswijk is een groeiende gemeente die zich volop ontwikkelt”
Heeft het college enig idee hoe de Rijswijkse inwoners staan tegenover deze groeiambitie naar 80.000 inwoners?**

Deze vraag is in het kader van de participatieverordening niet onderzocht. In voorbereiding op de Omgevingsvisie is die vraag wel meegenomen.

- 2. Blz. 1. “Door hen te betrekken bij voor wie een initiatief bedoeld is, wordt de gemeentelijke dienstverlening beter”.
De gemeentelijke dienstverlening wordt mijns inziens niet beter door participatie, maar door een betere interne dienstverleningsstructuur, Hier lopen inwoners vaak tegenaan.
Wordt dit de dienstverleningsstructuur in het toekomstige participatiebeleid opgenomen?**

Nee, de dienstverleningsstructuur is opgenomen in de Strategie Publieke Dienstverlening Rijswijk 2022-2027 die eind 2022 door uw raad is vastgesteld. We kunnen met participatie echter wel de kennis en ervaringen benutten van diegenen voor wie een initiatief of beleid bedoeld is. Inwoners zijn experts in hun eigen wijk. En gebruik maken van hun kennis en ervaring draagt bij aan betere dienstverlening.

- 3. Blz. 1. “Deze verordening dient als ankerpunt voor alle participatietrajecten.”
het betreft toch alleen de projecten in de openbare ruimte en niet binnen het sociaal domein?**

Participatie gaat over het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid. Dat kan dus ook gaan om beleidsvoorbereiding

of -uitvoering in het sociaal domein.

4. **Blz. 1. “Mogelijke discussie over uitkomst, maar helderheid over het proces.”**
Waar houdt participatie op? Wanneer is een proces afgerond? Als het product er staat of na een evaluatie? En is na een afsluitende evaluatie nog mogelijkheid voor inwoners om te reageren?

Het doel van participatie is niet om iedereen tevreden te stellen. Het gaat erom dat trajecten zorgvuldig zijn en dat iedereen de ruimte krijgt om diens stem te laten horen. Het is aan de gemeenteraad om een gewogen besluit te nemen. Een heldere en transparante terugkoppeling over waarom bepaalde inbreng wel of niet meegenomen kan worden, is hierbij wel cruciaal. Maar een open houding is ook belangrijk, want misschien is bepaalde ontevredenheid wel gegrond en reden om opnieuw naar de plannen te kijken. Het participatieproces is klaar als het klaar is. Dat verschilt uiteraard per plan, project of beleidsvoornemen.

5. **Blz. 2. “een systematische manier te evalueren”**
op welke wijzen gebeurt dit, oftewel met welke systematiek?

Dit gaan we nog verder uitwerken in het participatiebeleid dat binnenkort aan uw raad wordt voorgelegd. Het participatiebeleid biedt inzicht en houvast bij participatieprocessen. In het beleid staat wat wij belangrijk vinden als het gaat over participatie en hoe wij participatie willen organiseren. Het geeft concrete handvatten.

6. **Blz. 4 art.3 punt f:**
inwonersparticipatie wordt niet verleend....“indien het belang van participatie of uitdaagrecht niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving.
Ik vind dit een tricky opmerking: Welke afweging wordt hier gemaakt, wellicht een voorbeeld?

Hierbij valt te denken aan vluchtelingen, daklozen, maar ook toekomstige bewoners van Rijswijk. Mensen die nu (nog) geen stem hebben of deze niet kunnen uiten in de politieke arena.

7. **Blz.4 art. 4 punt 2**
“elk bestuursorgaan besluit of participatie wordt toegepast”
behalve het college, welke nog meer... corporaties, VvE's.?

We bedoelen hier naast het college ook de gemeenteraad en de burgemeester in haar eigenstandige rol (a-organen van de gemeente cf. de Algemene Wet Bestuursrecht).

8. **Blz. 4 art. 4 punt 2**
“Participatie wordt toegepast wanneer het bestuursorgaan verwacht dat mensen door dit beleid/besluit worden geraakt.”
waar ligt de grens tussen het recht van de inwoner en de plicht van het bestuur?

Volgens de Omgevingswet zijn we niet verplicht om aan participatie te doen. Deze wet stimuleert wel vroegtijdige participatie. Daarmee kunnen overheden namelijk op tijd belangen, meningen en creativiteit op tafel krijgen en dit leidt weer tot betere plannen, beleidsvoornemens of -uitvoering of besluitvorming. Met participatie maken we immers gebruik

van de kennis en ervaringen van inwoners of andere belanghebbenden.

- 9. Blz.4 art 4 punt 7**
“inspraak wordt verleend aan ingezetenen en belanghebbenden”
ook inwoners van een aangrenzende gemeente in geval “grensgeval”?

Ja, inwoners van een aangrenzende gemeente kunnen belanghebbend zijn.

- 10. Blz. 5 art .6 UITDAAGRECHT**
punt 2. Via welke communicatiemiddelen wordt het uitdaagrecht aan inwoners kenbaar gemaakt en uitgelegd?

In ieder geval komt de informatie op ons participatieplatform samen.rijswijk. Verder zullen we op basis van een communicatieplan bepalen wat de juiste middelenmix is om inwoners en andere belanghebbenden hierover te informeren en te bereiken.

- 11. Blz .5 art. 7 REFERENDUM**
punt 1 “inwoners kunnen de gemeente vragen een raadgevend referendum te houden”
Hoe vaak is hiervan de afgelopen jaren gebruik van gemaakt?

Buiten een landelijk referendum over het EU-assocatieverdrag met Oekraïne in 2016, zijn er geen referenda gehouden de afgelopen jaren in Rijswijk.

- 12. Blz. 6 art. 8 punt 7 INWONERSPARTICIPATIE**
ter afronding van de inwonersparticipatie maakt het bestuursorgaan in principe een eindverslag.
Waarom “in principe”? een eindverslag is toch de afronding en kan hier ook nog op gereageerd worden?

Het uitgangspunt is dat er een eindverslag gemaakt wordt.

- 13. Blz. 6 art. 8 INWONERSPARTICIPATIE**
punt 7b. “Tijdig”
kan hier een termijnsaanduiding komen?

Dat is maatwerk en per plan, project of beleidsvoornemen of -uitvoering verschillend. We kunnen dus geen standaard termijnsaanduiding geven.

- 14. Blz. 7 Art. 10 UITDAAGRECHT**
punt 1b: “beter en goedkoper”
kan het ook “beter en/of goedkoper” het klinkt nu als een voorwaarde dat het beide moet zijn
ik kan het beter tegen dezelfde prijs. Ik kan het goedkoper met dezelfde kwaliteit!

Bij het uitdaagrecht kunnen initiatiefnemers taken van de gemeente (of provincie/ waterschap) overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper **of** anders te kunnen doen. Het is dus niet ‘én én’, maar inderdaad ‘en/of’.

15. Blz. 8 deel VI Evaluatie en monitoring

art 13 punt 3. Evaluatie na afloop

“Worden er ook tussen-evaluaties gepland bij projecten; zeker wanneer er veel onrust over het proces ontstaat?”

In een participatieproces evalueren we feitelijk de gehele tijd. Na een inloopbijeenkomst bijvoorbeeld, bespreken we hoe het ging, of er zaken zijn (genoemd) waar we bij een volgende stap rekening moeten houden, etc. Op basis van de uitkomsten van een stap in het proces, kunnen we de volgende stap in het proces altijd aanpassen, waarmee we dus het proces bijsturen als hiertoe aanleiding is.